

Предлагач: Група Пратеници

ПРЕДЛОГ - ЗАКОН
ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ НА
ЗАКОНОТ ЗА ОСНОВНОТО ОБРАЗОВАНИЕ
ПО СКРАТЕНА ПОСТАПКА

Скопје, март 2025 година

REPUBLIKA E MAQEDONISE SE VERIUT
СОБРАНИЕ НА РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА - Скопје
KUVENDI I REPUBLIKËS SË MAQEDONISË SË VERIUT - Shkup

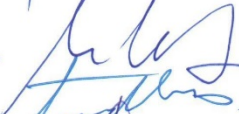

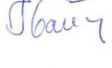

Примено: Е прапуан:		13. 03. 2025	
Орг. Един. Njësia Org.	Број Numër	Прилог Shpajse	Вредност Vlerë
08	1682/1		

ДО
ПРЕТСЕДАТЕЛОТ НА СОБРАНИЕТО НА
РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА

Врз основа на член 71 став 1 од Уставот на Република Северна Македонија и членовите 139, 144 и 175 од Деловникот на Собранието на Република Северна Македонија, Ви поднесуваме Предлог на закон за изменување на Законот за основното образование, по скратена постапка.

ПРАТЕНИЦИ:

ПРАТЕНИЦИ :

1. Антонијо Милошовски
2. Ели ПАНОВА
3. Дривана КИТОСКА
4. ПЕТАР МАРКОВ
5. МАЛИША СТАНКОВИЌ
6. БРАНЕ ПЕТРУШЕВСКИ
7. ТРАЦИЈА БАКРАЧЕСКА
8. Емилија Ангелова - Е-Ангелова
9. Моника ПЕРИЈОНОВА
10. БОЈАН СТОЈАНОВСКИ
11. БЕЛИ СТАМЕНКОСИ ТРАЈКОСИ В О-Рез
12. Јасмина ЈАСКОВИЌ
13. Тони ЈАРЕВСКИ

ВОВЕД

I. ОЦЕНА НА СОСТОЈБИТЕ ВО ОБЛАСТА ШТО ТРЕБА ДА СЕ УРЕДИ СО ЗАКОНОТ И ПРИЧИНИ ЗА ДОНЕСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ

Со овој закон се уредува воспитно-образовниот процес кој се остварува во основните училишта, како и дејноста на основното образование како дел од единствениот воспитно-образовен систем. Секое дете има право на бесплатно и квалитетно основно воспитание и образование во основно училиште.

Основното образование се развива врз основа на следните начела, најдобар интерес и целосен развој на ученикот, еднаквост, достапност, пристапност и инклузивност, општообразовен карактер на основното образование, обезбедување на квалитет на образованието и меѓународна споредливост на знаењата на учениците, активно учество на учениците во животот на училиштето и заедницата, подготвување на ученикот за доживотно учење, унапредување на сличностите и прифаќање на различностите, интеркултурност, мултикултурализам, интеркултурализам и мултикултурност, грижа за физичка безбедност и здравје, автономност, компетентност и одговорност и партнерство помеѓу училиштето, родителите, односно старателите и единиците на локалната самоуправа.

II. ЦЕЛИ, НАЧЕЛА И ОСНОВНИ РЕШЕНИЈА

Целта на Предлог - законот е доуредување на одредба од Законот за основното образование

III. ОЦЕНА НА ФИНАНСИСКИТЕ ПОСЛЕДИЦИ ОД ПРЕДЛОГ - ЗАКОНОТ ВРЗ БУЏЕТОТ И ДРУГИТЕ ЈАВНИ ФИНАНСИСКИ СРЕДСТВА

Предложеното изменување на Законот за основното образование не предизвикува финансиски последици врз Буџетот на Република Северна Македонија и другите јавни финансиски средства.

IV. ПРОЦЕНА НА ФИНАНСИСКИТЕ СРЕДСТВА ПОТРЕБНИ ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ И НАЧИНОТ НА НИВНОТО ОБЕЗБЕДУВАЊЕ, ПОДАТОЦИ ЗА ТОА ДАЛИ СПРОВЕДУВАЊЕТО НА ЗАКОНОТ ПОВЛЕКУВА МАТЕРИЈАЛНИ ОБВРСКИ ЗА ОДДЕЛНИ СУБЈЕКТИ

Предложеното изменување на Законот за основното образование не предвидува дополнителни фискални импликации по Буџетот на Република Северна Македонија.

V. СКРАТЕНА ПОСТАПКА ЗА ДОНЕСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ

Согласно член 175 алинеја 1 од Деловникот на Собранието на Република Северна Македонија, имајќи во предвид дека не се работи за сложен и обемен закон, се предлага Собранието да расправа по Предлог на законот за изменување на Законот за основното образование по скратена постапка.

ПРЕДЛОГ - ЗАКОН
ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ОСНОВНОТО ОБРАЗОВАНИЕ

Член 1

Во Законот за основното образование („Службен весник на Република Северна Македонија” број 161/19, 229/20 и 3/25), во член 4 алинејата 8 се менува и гласи: „- грижа за физичка безбедност, менталното и физичкото здравје, како и добросостојбата“.

Член 2

Во член 5 ставот (8) се менува и гласи:

„Се забранува дискриминација и физичко одделување на учениците врз дискриминаторска основа при запишување и формирање на паралелки во основните училишта без легитимна или објективна оправдана цел, согласно со Уставот на Република Северна Македонија.“.

Член 3

Во член 16 ставот (8) се менува и гласи:

„Училишниот инклузивен тим води грижа и за еднаков пристап до основно образование на сите деца преку преземање на мерки за превенција на дискриминацијата согласно со Уставот на Република Северна Македонија.“.

Член 4

Во член 48 ставот (4) се менува и гласи:

„Училиштето се грижи за здравјето на учениците преку обезбедување информации базирани на научни и медицински сознанија, промовирање на почитување на различностите, човековите права и еднаквоста меѓу половите, во соработка со родителите и училишниот совет.“.

Член 5

Овој закон влегува во сила со денот на објавувањето во „Службен весник на Република Северна Македонија“.

ОБРАЗЛОЖЕНИЕ

I. ОБЈАСНУВАЊЕ НА СОДРЖИНАТА НА ОДРЕДБИТЕ ОД ПРЕДЛОГ - ЗАКОНОТ

Предлог - законот за изменување на Законот за основното образование содржи 5 члена.

Со членот 1 се изменува алинејата 8 во член 4 од Законот, односно се допретцизира одредба.

Со членот 2 се изменува ставот (8) во член 5 од Законот, односно се допретцизира одредба за усогласување со Уставот.

Со членот 3 се изменува ставот (8) во член 16 од Законот, односно се допретцизира одредба за усогласување со Уставот.

Со членот 4 се изменува ставот (4) во член 48 од Законот во насока на допрецизирање на одредбата за поголема контрола и соработка со родителите и училишниот совет.

Со членот 5 од овој закон се уредува денот на влегување во сила на законот

II. МЕЃУСЕБНА ПОВРЗАНОСТ НА РЕШЕНИЈАТА СОДРЖАНИ ВО ПРЕДЛОЖЕНИТЕ ОДРЕДБИ

Предложените одредби се меѓусебно поврзани, чинат правна целина и со нив се овозможува непречено вршење на дејностите од областа на основното образование.

III. ПОСЛЕДИЦИ ШТО ЌЕ ПРОИЗЛЕЗАТ ОД ПРЕДЛОЖЕНИТЕ РЕШЕНИЈА

Со изменувањето на Законот за основното образование се допретцизира одредба од начелата на основното образование, како и поголема контрола и соработка со родителите и училишниот совет за здравствена и социјална заштита на учениците.

ТЕКСТ НА ОДРЕДБИ ОД ЗАКОНОТ ЗА ОСНОВНОТО ОБРАЗОВАНИЕ КОИ СЕ МЕНУВААТ

Член 4

Основното образование се развива врз основа на следните начела:

- најдобар интерес и целосен развој на ученикот,
- еднаквост, достапност, пристапност и инклузивност,
- општообразовен карактер на основното образование,
- обезбедување на квалитет на образованието и меѓународна споредливост на знаењата на учениците,
- активно учество на учениците во животот на училиштето и заедницата,
- подготвување на ученикот за доживотно учење,
- унапредување на сличностите и прифаќање на различностите, интеркултурност, мултикултурализам, интеркултурализам и мултикултурност,
- грижа за физичка безбедност, менталното, физичкото, репродуктивното и сексуалното здравје, како и добросостојбата,
- автономност, компетентност и одговорност и
- партнерство помеѓу училиштето, родителите, односно старателите и единиците на локалната самоуправа.

Член 5

(1) Во основното воспитание и образование се забранува секоја директна или индиректна дискриминација, повикување и поттикнување на дискриминација и помагање во дискриминаторско постапување по основ на пол, раса, боја на кожа, национално или етничко потекло, попреченост, државјанство, социјално потекло, образование, религија или верско уверување, политичко уверување, други видови уверувања, возраст, семејна или брачна состојба, имотен статус, здравствена состојба и општествен статус или која било друга основа која е предвидена со закон или со меѓународен договор ратификуван согласно со Уставот на Република Северна Македонија во остварување на правата од основното образование.

(2) Се забранува секој облик и вид на дискриминација во основното образование и тоа во:

- воспитно-образовниот процес,
- процесот на запишување во основното образование,
- достапноста до услуги и придобивки, разумно прилагодување и пристапност до и во објекти,
- вработувањето, кариерното напредување и престанок на вработувањето,- ученичкото организирање,
- содржината на наставните програми и учебниците,- управувањето и учеството во органите и телата на училиштата,
- финансирањето на основното образование и
- која било друга област од основното образование.

(3) Забраната за дискриминација се однесува и на дискриминација кон родителите, односно старателите на ученикот врз која било од основите од ставот (1) на овој член.

(4) Вработените во основните училишта се должни да промовираат еднаквост и правичност помеѓу сите ученици и активно да се спротивставуваат на сите облици на дискриминација и насилство.

(5) Забраната за дискриминација се однесува и на дискриминација кон вработените во основните училишта врз која било од основите од ставот (1) на овој член.

(6) Заштитата од дискриминација се обезбедува согласно со прописите од областа на спречување и заштита од дискриминација.

(7) Се забранува трпење на штетни последици од страна на раководното лице или друго лице во училиштето поради преземање на дејствија за заштита од дискриминација, односно пријава за дискриминација, почната постапка за заштита од дискриминација, сведочење во текот на постапката или на друг начин учествување во постапката за заштита од дискриминација.

(8) Се забранува дискриминација и физичко одделување на учениците врз дискриминаторска основа при запишување и формирање на паралелки во основните училишта без легитимна или објективна оправдана цел, согласно Законот за спречување и заштита од дискриминација (*).

Член 16

(1) Во основното училиште директорот формира училишен инклузивен тим, кој се грижи за инклузивните политики и практики на ниво на целото училиште и инклузивен тим за ученик којшто работи по индивидуален образовен план (во натамошниот текст: ИОП) или по модифицирана наставна програма од членот 30 од овој закон.

(2) Училишниот инклузивен тим е со мандат од три учебни години и е составен од седум члена и тоа: педагогот, односно психологот, односно социјален работник во училиштето, двајца наставници од редот на вработените на училиштето (еден наставник од одделенска настава и еден наставник од предметна настава), двајца родители односно старатели, специјален едукатор и рехабилитатор и образовниот асистент на ученикот и директорот на училиштето. Училишниот инклузивен тим ги осмислува и спроведува активностите на ниво на целото училиште и води грижа тие да бидат усогласени и применувани во воспитно-образовната работа.

(3) Инклузивниот тим за ученикот е за период до завршување на основното образование на ученикот и е составен од: наставниците на ученикот, родителот односно старателот, педагогот, односно психологот, односно социјален работник во училиштето, специјалниот едукатор и рехабилитатор. Инклузивниот тим за ученикот во фокусот на својата работа ги имаат конкретните ученици и изготвување и реализирање на нивните индивидуални образовни планови.

(4) Во работата на инклузивниот тим за ученикот, по потреба, може да се повикаат да учествуваат и ученикот, други наставници и стручни соработници или кое било друго лице од доверба на ученикот.

(5) Доколку училиштето нема вработено стручен соработник од одреден профил, за членови на инклузивниот тим од ставовите (2) и (3) на овој член, се определуваат лица од центрите за поддршка на учењето на учениците со попреченост и/или училиштата со ресурсен центар.

(6) Инклузивниот тим за ученикот подготвува ИОП или модифицирана наставна програма за ученикот со посебни образовни потреби, согласно со неговите индивидуални потенцијали и потреби, во рок од 30 дена од денот на започнувањето на наставата на ученикот во основното училиште и ги спроведува мерките за поддршка во учењето согласно со проценката за попреченост од системот за проценка на лица со попреченост. При изработката на ИОП и модифицирана наставна програма, инклузивниот тим за ученикот соработува со останатите наставници и стручни соработници вклучени во образовниот процес на ученикот.

(7) Инклузивниот тим за ученикот, во соработка со основното училиште со ресурсен центар, во случај на оправдано отсуство на образовниот асистент, му дава поддршка во учењето на ученикот со попреченост.

(8) Училишниот инклузивен тим води грижа и за еднаков пристап до основно образование на сите деца преку преземање на мерки за превенција на дискриминацијата согласно Законот за спречување и заштита од дискриминација (*).

Член 48

(1) Училиштето соработува со здравствени установи заради спроведување на здравствена заштита на учениците, посебно во вршењето на лекарски прегледи на децата кои се запишуваат во прво одделение, спроведувањето на редовните систематски лекарски прегледи и вакцинации согласно со закон.

(2) Училиштето задолжително го информира родителот односно старателот на ученикот за спроведувањето на редовните систематски лекарски прегледи и вакцинациите.

(3) Училиштето во соработка со надлежни установи се грижи за социјалната заштита, посебно на ученици од ранливи општествени групи.

(4) Училиштето се грижи за сексуалното и репродуктивното здравје на учениците преку обезбедување информации базирани на научни сознанија, човекови права, родова еднаквост и промовирање на почитување на различностите.